

**НАУКОВА ФІЛОЛОГІЧНА
ОРГАНІЗАЦІЯ «ЛОГОС»**

**Міжнародна
науково-практична конференція**

**«МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА
У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ»**

13-14 лютого 2015 р.

м. Львів

ББК 80я43
УДК 80(063)
М 74

М 74 **«Мова та література у полікультурному просторі»:** Матеріали міжнародної науково-практичної конференції: м. Львів, 13-14 лютого 2015 р. - Львів: ГО «Наукова філологічна організація «ЛОГОС», 2015. - 144 с.

Видається в авторській редакції. Редакційна колегія Наукової філологічної організації «ЛОГОС» не завжди поділяє погляди, думки, ідеї авторів та не несе відповідальності за зміст матеріалів, наданих авторами для публікації.

У виданні зібрані тези, подані на міжнародну науково-практичну конференцію «Мова та література у полікультурному просторі».

ББК 80я43
УДК 80(063)

Жосан К. А. СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКАЯ МОТИВИРОВАННОСТЬ РАЗВИТИЯ СЛОВАРНОГО СОСТАВА СОВРЕМЕННОГО РУССКОГО ЯЗЫКА.....	86
Маторина Н. М., Шлатуська А. А. О НЕКОТОРЫХ ТРУДНЫХ СЛУЧАЯХ СИНТАКСИЧЕСКОГО РАЗБОРА ОДНОСОСТАВНЫХ ПРЕДЛОЖЕНИЙ.....	89
Прокудина Ю. Г. ПЕРЕОСМЫСЛЕНИЕ ПОНЯТИЙ «СВЕТ» И «ТЬМА» В СОВРЕМЕННОМ ЖЕНСКОМ ФЭНТЕЗИ.....	92

СЕКЦІЯ 10. РОМАНСЬКІ, ГЕРМАНСЬКІ ТА ІНШІ МОВИ І ЛІТЕРАТУРА

Бабенко К. В. РОЗУМІННЯ ВАРІАТИВНОСТІ ЯК АСПЕКТУ НОРМИ В ФОНЕТИКО-ЛІНГВІСТИЧНИХ СТУДІЯХ.....	95
Батюшенко Є. І. ПОНЯТТЯ ФІЛЬМОНІМУ В КОНТЕКСТІ ТЕОРІЇ ОНОМАСТИКИ.....	97
Боштан А. В. АТРИБУТИВНІ ВІДНОШЕННЯ В ІМЕННИКОВІЙ ФРАЗІ СУЧАСНОЇ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ.....	100
Братель О. М. ФОРМУВАННЯ АРГЕНТИНСЬКОЇ НАЦІЇ В ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ ХХ СТ.....	102
Бура М. М. ЛІШГВО-ФІЛОСОФСЬКІ ТРАКТУВАННЯ КАТЕГОРІЇ ЧАСУ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ... 105	
Бутенко Н. Ю. ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ АМЕРИКАНСЬКОГО ВАРІАНТУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	108
Сфименко Т. М. ПОНЯТТЄВА КАТЕГОРІЯ «ФАНТАСТИЧНЕ» В АНГЛІЙСЬКОМУ ГОТИЧНОМУ РОМАНІ ХVІІІ СТ. Ж ОБ'ЄКТ ЛІНГВІСТИЧНОГО АНАЛІЗУ.....	110
Єфимчук Г. О. ARROGANCE Ж ЛІШГВОКУЛЬТУРНИЙ КОНЦЕПТ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЙОГО ДОСЛІДЖЕННЯ.....	112
Зубченко О. С. ВИТОКИ ДИСКУРС-АНАЛІЗУ В ЛІНГВІСТИЦІ.....	115
Козодой Т. І. ПСИХОЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ В АНГЛОМОВНІЙ ПРЕСІ (НА ПРИКЛАДІ ЖУРНАЛУ «HISTORY TODAY» (2010-2015)).....	117
Колісник Я. А. ТРАКТУВАННЯ МОВНОЇ НОРМИ У ЛІШГВО-ФОНЕТИЧНИХ СТУДІЯХ.....	120
Кузьменко А. О. ГІПЕРКОНЦЕПТ NATURE В АНГЛОМОВНИХ ІНФАНТИЧНИХ ВІРШОВАНИХ ТЕКСТАХ.....	123
Петришин М. І. ЛЮДИНА КРИЗЬ ПРИЗМУ ЛАТИНСЬКИХ ПАРЕМІЙ З КОМПОНЕНТОМ-ЗООШМОМ.....	126
Прокопів Г. Я. ПРИЙМЕННИКИ У КОГНІТИВНІШ ЛІНГВІСТИЦІ: ПОНЯТТЯ ОБРАЗ-СХЕМА (НА МАТЕРІАЛІ ВІРШОВАНИХ ТЕКСТІВ АМЕРИКАНСЬКОЇ ПОЕЗІЇ).....	129
Русакова А. В. КОРЕЛЯТ ТІ Я ПОНЯТЬ «ЛІШГВОКУЛЬТУРНИЙ ТИПАЖ» І «ЛІШГВОКУЛЬТУРНИЙ КОНЦЕПТ».....	131

Таким чином, варіативність безпосередньо корелює з мовною нормою. Варіативність у мові породжується як внутрішньомовними, так і позамовними чинниками та впливає на територіальне розгалуження національної мови.

Список літератури:

1. Бондарко Л. В. Основы общей фонетики / Л. В. Бондарко. - М.: Академия, 2004. - 160 с.
2. Бродович О. И. Диалектная вариативность английского языка: аспекты теории / О. И. Бродович-Л.: Наука, 1988. - 194 с.
3. Вербицкая Л. А. Современное русское литературное произношение (теоретические проблемы и экспериментальные данные): автореф. дис. на здобуття наук, ступеня д-ра філол. наук: спеціальність 10.02.02 «Російська мова» / Л. А. Вербицкая. - Л., 1977. - 43 с.
4. Горбачевич К. С. Вариативность слова и языковая норма / К. С. Горбачевич - Л.: Наука. 1978. - 237 с.
5. Катлинская Л. П. Принцип экономии и грамматические варианты / Л. П. Катлинская. - М.: Наука. - 1977. - С. 173-189.
6. Ковтун В. С. Тенденції до економії як складова єдиного процесу розвитку мови / В. С. Ковтун // Вісн. Київ. держ. лінгв. ун-ту. Дослідж. молодих вчених. Сер. Філологія. - 1997. - Вип. 3: Взаємодія одиниць різних рівнів германських та романських мов. - С. 243-247.
7. Степанов Г. В. Типология языковых состояний и ситуаций в странах романогерманской речи / В. Г. Степанов - М.: Наука, 1976. - 224 с.
8. Торсуев Г. П. Константность и вариативность в языковой системе / Г. П. Торсуев - М.: Высшая школа, 1977. - 170 с.
9. Шевченко Г. П. Константность и вариативность в фонетической системе / Г. П. Шевченко - М.: Высшая школа, 1984. - 127 с.
10. Ярцева В. Н. Проблемы языкового варьирования / В. Н. Ярцева - М.: Аккад. наук СССР - 1990 - С. 35-56.

Батющенко С. І.

студентка

Київський університет імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна

ПОНЯТТЯ ФІЛЬМОНІМУ В КОНТЕКСТІ ТЕОРІЇ ОНОМАСТИКИ

Проблематика номінацій й утворення власних назв у тому числі традиційно привертають увагу науковців. Так, В. Бланар визначає власну назву як «... елемент словникового запасу певної мови, що також належить до відповідної онімичної субсистеми, таким чином здобуваючи подвійний характер» [1, с. 237]. Власні назви сформовані з підосновною загальних назв. Однак, у їх формуванні та вживанні в комунікації також використовуються й специфічні правила власних. Відповідно до цього існують дві протилежні тенденції позицій власних назв, які співвіднесені як «... безперервна взаємодія між власними назвами та рештою словникового запасу й мовною системою в цілому, та тривала поляризація категорій власних назв у зв'язку з загальними» [2].

Витоки наукового вивчення назв, як всіх європейських дисциплін, йдуть зі стародавньої Греції. Згідно з М. Хайду [5, с. 8], «книги імен», в яких були перераховані та пояснені в основному назви місцевостей, мали велику популярність. Він заявляв, що Сократ написав декілька книжок річок, «Друга книга річок» із яких збереглась і до нині.

Згадки про назви також можна знайти в міфах, легендах та літературних пам'ятках тисячолітньої давнини. Згідно з ними, ми можемо аналізувати роз'яснення та походження давня імен. Стародавні містичні історії в таких пам'ятках, як Новий Завіт, Індійські

Веди, Ісладська Старша Едда та ін. можуть слугувати як приклади пояснень назв. Також вони є типовими для епічних поем Гомера та «Енеїди» Вергілія.

Цікаво, що в Стародавньому Єгипті 5-6 тисяч років тому були зроблені перші розмежування між власними та загальними назвами, вставляючи імена богів та фараонів у рамки або «іменні кільця» (картуні) і, пізніше, записуючи їх червоним кольором на папірусі.

На початку XIX століття історичні та філологічні наукові інтерпретації були в основному зосереджені на виявленні етимології імені. Після Першої та Другої Світових війн систематичне та організоване дослідження власних назв розвинуло свою власну методологію, і те, що було допоміжною ланкою історичної та інших соціальних наук, трансформувалося в незалежну дисципліну - ономастику. В цій галузі лінгвістичний компонент виходить на перший план, залишаючи позаду історичний та географічний компоненти. Були виділені три класи власних назв: біоніми, топоніми та хрематоніми [5, с. 33], які вимагали розвитку відповідної ономастичної методології та методів для конкретних площ дослідження. Починаючи з другої половини XX століття була сформована загальна ономастична теорія. Ономастика була визнана відносно самостійною дисципліною мовознавства, що має широкі зв'язки з іншими дисциплінами соціальних та природничих наук.

Соціальна значущість власних назв або онімів в комунікації сприяла швидкому зростанню досліджень ономастики. На її розвиток безперечно впливали регулярні міжнародні конгреси та конференції з ономастики, організовані національним комітетом з ономастики. Перший конгрес мав місце в Парижі в 1938 році. Можемо відмітити, що галузь ономастики має власну міжнародну організацію високого рівня - Міжнародний комітет з ономастики. Наприкінці XX та в XXI столітті було надруковано декілька міжнародних збірників, демонструючи які цілі були досягнуті тогочасним вивченням ономастики, «деякі з них навіть спрямовані на внесок певного методологічного наближення для того, щоб сформувати більш міцну основу для подальших порівняльних структур» [5, с. 27].

Основними методами ономастики є дедуктивний та емпіричний методи. Емпіричні включають в себе методи лінгвістичного опису, аналізу та класифікації. «Ці основні методи частково, в деякій мірі, стосуються індивідуальних методологічних процесів, що використовуються в описових, порівняльно-історичних, типологічних та регіональних аспектах, відповідно» [4, с. 187]. Методи та процеси дослідження залежні від характеру різних класів іменників. Найчастішими у використанні є такі методи дослідження: «аналіз форми назв; класифікація онімів (за різними принципами, типами об'єктів, що мають назву, особливостями форми, хронологічними та генетичними аспектами і т.д.); текстуальний аналіз; етимологічний аналіз; статистичний та стратиграфічний аналізи; визначення онімічних полів; ономастична картографія; вивчення загальних аспектів ономастики (ономастичні закони, що пов'язані з культурою; власна назва - мова - культура)» [5, с. 22].

Оніми та онімичні систем можуть існувати лише в соціальній комунікації. Тому одним із основних завдань ономастики є вивчення соціальних функцій власних назв. Функція онімів виражає прагматичний аспект. Не точні закономірності, а індивідуальні погляди, конвенції та традиції деяких процесів соціальної функції власних назв є характерними. В таких випадках кількісні та якісні методи пов'язані між собою. «Оцінка наборів даних, що містять сотні тисяч або навіть мільйони елементів, за допомогою точних кількісних методів сприяє більш розширеному і докладному аналізу матеріалу, а з іншого боку, глибший науковий аналіз забезпечує кращі передумови для більш цілеспрямованих евристичних програм» [2].

Наукове дослідження ономастики охоплює такі основні питання, як:

- їх характер власних назв,
- їх онімічне значення та зміст,
- онімічні функції,
- онімічна система та її функції в соціальній комунікації [5, с. 22].

У цілому, основні питання ономастики є предметом вивчення загального мовознавства, теорії комунікації та теорії ономастики. Загальна методологія включає в себе семіотичний аспект ономастики - власна назва є лінгвістичним знаком, метод системного аналізу та структурної організації онімів, відбудова моделі значимості онімічних знаків.

Інформація та факти, методи й концепти дослідження не є довершеними в теоретичних узагальненнях. Це означає, що визнання онімічних систем не реалізовані повністю. «Паралельне дослідження продуктивності і функцій систем у звичайній комунікації полегшує відстеження їх динаміки і відносин у процесі їх розвитку та забезпечує новий стимул для поглиблення визнання взаємопов'язаних сторін цього складного явища» [4, с. 189]. Головний інтерес мовознавців до справжніх власних назв формує поле для наукових ономастичних досліджень. Вони вважають власні назви елементами та динамічною структурою онімічної системи - її реалізацією в соціальній комунікації.

Якщо оніми або власні назви представляють індивідуальний аспект іменників, можливе розмежування їх на декілька класів:

- 1) антропоніми - ім'я людей;
- 2) топоніми - назви географічних об'єктів;
- 3) космоніми - назви космічних об'єктів;
- 4) теоніми або міфоніми - назви божеств та міфічних істот;
- 5) зооніми - назви тварин;
- 6) ергоніми - назви організацій, компаній, крамниць і т.д.;
- 7) хрононіми - назви подій та відрізків часу в історії;
- 8) назви різних предметів та витворів мистецтва [2].

Фільмоніми можемо віднести до останнього класу. Фільмоніми - це назви фільмів, мультфільмів, серіалів і т.д. Кіноіндустрія сьогодні є дуже розповсюдженою, тому назви елементів цієї сфери зустрічаємо майже кожен день. Фільмоніми виконують різні функції, включаючи інформаційну, рекламну та функцію впливу [3, с. 10]. Ми отримуємо інформацію про продукт кіноіндустрії через його назву, ми відрізняємо фільми один від одного також за допомогою фільмонімів. Коли ми шукаємо фільми для перегляду, одним із критеріїв пошуку та вибору, є їх назва - чи подобається вона нам, чи не подобається. Це є прямою реалізацією впливу, за допомогою назв фільмів.

Фільмоніми, як і будь-які інші класи онімів, активно використовуються в повсякденному спілкуванні, що свідчить про те, що назви кінофільмів в більшості своїй є відображеннями сучасної культури та мовної норми. Сьогодні більшість назв кінофільмів переходять в клас фразеологічних зворотів. Зважаючи на те, що оніми є універсальними одиницями мови, важливим є дослідження фільмонімів та виокремлення їх мовних особливостей.

Список літератури:

1. Бенвенист Э. Общая лингвистика. / под ред. Ю. С. Степанова. - М.: Прогрес, 1968.-607 с.
2. Вікіпедія // <http://uk.wikipedia.org/>. -2015.-21 січ.
3. Подымова Ю. Н. Названия фильмов в структурно-семантическом и функционально-прагматическом аспектах: Автореф. дне. на соиск. уч. степ. канд филол. наук. / Адыгейский гос. ун-т. - М., 2006. - 205 с.
4. Шайкевич А. Я. Введение в лингвистику: Учеб. пособие. - М., 1995. - 304 с.
5. Hajdu M. The History of Onomastics. - Budapest: Osiris Kiado, 2003. - p. 39.